

Bonaventura Duda: Dan mrtvih - dan živih

Autor Administrator

...Na Mirogoju i na Miroševcu u Zagrebu, na Trsatu ponad Rijeke, na splitskom Lovrijencu i dubrovaèkom Boninovu – na tolikim gradskim i seoskim grobljima domovine i svijeta – zaiskrili su ovih dana žišci što svjetlucaju ufanjem. Slijevaju se u plamenu baklju nepokolebljive nade da je život vrijedan života....

{moszoomthumb imgid=885 itemid=35 caption=(Kralju vjekova kojemu sve živi)}

" O, carstvo s one strane

Kako neodoljivo zove
tvoja frula!“

(R.
Tagore)

Blagdan Svih svetih
zajedno s Dušnim danom, budi u vjernièkoj duši ljestvicu najrazlièitijih
osjeæaja.

Uvijek me se duboko
doima proèelni natpis na našem zagrebaèkom Mirogoju:

KRALJU VJEKOVA
KOJEMU SVE ŽIVI.

Kao svi naši
blagdani, i ovo su dani ne smrti nego života. Osvjetljuju svojim
bljeskovima muènu ljudsku egzistenciju, „naše trude i pute, naš život i smrt“,,
kako veli stara molitva.

Sljubljuju se, kršæanski
blagdan Svih svetih i sveljudski Dušni dan ili Dan duša. Sjeæaju nas
tolike naše braæe ljudi, velikih trudbenika, što pregnuše da se u punini
ostvare. Da ostvare i sebe i svijet. I to, èesto muèenièki
samoprijegorno, ulažuæi se u rast, u slobodu, u napredak pojedinaca, naroda,
svega èovjeèanstva.

I zato ovi dani u nama
 pojaavaju želju i nadu da æe se jednom – unatoè svih protivnih sila-
 obistiniti proroèki navještaji i vidjelaèka snoviðenja: kada æe vuk i
 janje pasti zajedno, da æe se sisanèe s mirom igrat riðovkom....Ta Izajijina
 vizija snažno je u nas uklesana u poznati Motovunski kamen.

*

* *

Tako Dan mrtvih postaje

Danom živih. Jer, kad uðemo u onu rijeku šutljivih mislenika što se Zagrebom
 upuæuju k Mirogoju, Rijekom na Trsat i Kozalu, Splitom k Lovrijencu,
 Dubrovnikom u Boninovo – posvuda u hodu polaku na groblja – izranjaju u našim
 uspomenama mnogi bezimeni i neimenovani, mnogi možda veæ zaboravljeni ,
 nespomenuti i neokajani, mnogi izbrisani i neoplakani, a koji ugradiše
 svoje naporne živote u to da na svijetu bude više svijetla, više pjesme, više
 mira, više kruha, više duha, više prostora slobode i ljubavi.

Tako uistinu Dan mrtvih

postaje Danom živih. Kao poruka i ohrabrenje, ustaju svjedoci minulih dana i
 drevnih i vjeènih borbi i pobjeda. I grobovi nam vièu ono što zapiše
 mladi Krsto Frankopan: ÈLOVIŠTVO NAJLIPŠA LIPOST-Èovještvo je najljepša
 ljepota.

Ta zar jednako da

sagnijije dobrota i zloæa, pravda i nepravda, sebiènost i samoprijegor,
 mržnja i ljubav?

*

* *

Èesto se veli: šuti kao
grob. Ali ovih dana grobovi progovaraju. Poslušajmo samo koji taj šapat.

Eno, na Mirogoju, na
crnoj mramornoj ploèi velika pismena: „Ana Petretto. Svu imovinu ostavila
siroèadi i bijednoj djeci. Blago æe ti biti što ti oni mogu vratiti. Uzvratit
æe ti se o uskrsnuæu pravednih“. Oèit prisjeæaj na Lukino evanðelje (Lk 14.4).

U grobnici obitelji
Bošnjak leže dva mlada života istovremeno presaðena u bolji život. Evo njihove
poruke, pune kršæanske mistike: „Mrtav je onaj u èijoj si duši, Gospodine,
mrtav ti. Nikad ne umire, Isuse, u èijem srcu živiš ti. Uvijek smo svijetom
nosile tebe. I u srce tvoje, prije nego u grob, mi smo . Kriste – sahranile
sebe“.

*

* *

Ali, ne smijemo danas
preèuti još jednog glasa, još jednog krika. Velikog krika do neba. Mnogi
grobovi danas, grobovi posve svježi, jame još nezatrpane diljem svijeta
optužuju.

Množe se grobovi,
razrastaju grobi;ta zavojevaèka, bratoubilaèka, istrebljivaèka. Ti grobovi vape
da si ljudi veæ jednom pruže ruke pomirnice te postanu ne ru;itelji nego
graditelji novoga svijeta.

Kratkovijek je ovozemni
tijek, ali samo Bog smije prekinuti niti života, da ga presadi u vjeèna
prebivali;ta.

Drsko ono davno reèe
Kajin, bratoubica: "Zar sam ja èuvar brata svog?" Proèitao je u gnjevnom
Božjem oku zapovijed i sam si presudi. Jer ne stvori Bog èovjeka da
èovjeku bude vuk, nego – da svaki èovjek bude èuvar brata svog.

*

* *

Nad sva groblja, nad sve
grobne humke – mi kr;æani vjerujemo – natkrilio se poput orla Krist
Èovjekoljubac, svijeta Spasitelj, svijeta Razveselitelj. "Volja je Oca
mog – govori – da ne izgubim ni jednoga od onih koje mi je on dao" (Iv 6,31)

I zato u zvonjavi
svjetskih zvona odzvanja njegov blagovijest: "Ja sam uskrsnuæe i
život";. Jer, po apokaliptičkim Božjim obećanjima, "ide èas kad æe svi

koji su u grobovima èuti glas Sina èovjeèjega“ (Iv 5,25)

I svete nam knjige

svjedoèe: Kristovo uskrsno slavodobiaèe bit æe napokon ovjekovjeèeno kad bude pobijeðena posljednja neprijateljica èovjekova – Inimica Mors, Neprijateljica Smrt (1 Kor 15,26)

Kako je to vjernièki

osjetio, i opet naš Fran Krsto Frankopan 29. travnja 1671., dan prije pogubljenja! Piše voljenoj ženi Juliji:“Moj æe mladi život prekinuti maè, no uzdajem se da æe ga moj Isus opet zazeleniti“. Moj Isus. {moszoomthumb imgid=861 itemid=35 caption=(Tisuæe svijeæa za duše umrlih pred Kraljem vjekova na križu)}

*

* *

Na Mirogoju i na

Miroševcu u Zagrebu, na Trsatu ponad Rijeke, na splitskom Lovrijencu i dubrovaèkom Boninovu – na tolikim gradskim i seoskim grobljima domovine i svijeta – zaiskrili su ovih dana žišci što svjetlucaju ufanjem. Slijevaju se u plamenu baklju nepokolebljive nade da je život vrijedan života.

Jer Veliki petak nije posljednji dan svijeta, nego Uskrs. I zato grob nije bezdana provalija, nego most. I smrt nije toèka nego dvotoèka. Život vjeèni davni je san èovjeèanstva. Život vjeèni jest Kristovo obeæanje i Božje ostvarenje.

A gradi se: u ljubavi založenima, i u radu udruženim ljudskim životima.

Sada – danas – u ovome vremenu.

I tako Dan mrtvih postaje Danom života.

Glas koncila, 1973.

Moje mirogojske šetnje

Ja Bogu povjerih svoj
štap

Fra Bonaventura Duda